

Az Ujság

6 évf. - 103 szám | független politikai napilap | SALONTA, 1934. május 12. szombat

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre: 35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős: GAÁL SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SALONTA PIATA UNIRII No 13..

Miért nincs pénz?

Lépten-nyomon, amerre csak megyünk, egyebet sem hallunk: nincs pénz. Sőt, nemcsak, hogy halljuk, de saját magunkon is tapasztalhatjuk, hogy azt a bizonyos valamit, amit már a régiek is mindenek mozgó okául jelöltek meg, a pénzt, azt oly kevés mértékben mondhatjuk boldog tulajdonunknak, hogy arra egész bátran rá foghatjuk, hogy nincs.

Nincs a gazdának, aki egész évben verejtékezik s csak egyszer arat, nincs az iparosnak, ki hiába várja, hogy két keze munkáját igénybe vegyék és nincs a kereskedőnek, aki az üres pult mellett várja a vevőket. S ha tovább megyünk, mindenütt csak ez az egy panasz hallik a lehangosabban: nincs pénz.

Oly sokan mondják, itt van, ott van, egyenemelyek a szalmazsákok mélyén vélik megtalálni, mások a strimfli szarabán, ismét mások máshol gondolják, hogy rejtőzik, de végeredményben csak azt a megállapítást szűrhetjük le, hogy — egyelőre nincs.

Hiába találjuk azt, hogy hol van, azzal csepet sem segítünk a dolgon. Ha igazán óhajtuk megtalálni a módot, mint is lehetne ezen segíteni, legelőször tisztába kell jönnünk az okokkal, amiért a pénz eltűnt a piacról.

A pénz is egy áru, mint bármely más ennek is megvan a maga üzlete és kereskedője: a bank és a bankár. Mint minden árunak a Pénznek is van ára s mint minden kereskedőnél csak olyan árut kaphatunk, melynek árát megfizetjük s az eladó rá nem kényszerít; — így csak úgy lehetséges a pénz eladása — kölcsönvétele — ha megadják az árat, amely mellett az eladó az üzletre nem fizethet. Ezen felül még épp olyan nagy fontosságu kellék az a biztonság, amelyet a pénz eladója vár, hogy a vissza nem fizetés esetén az üzletre rá ne fizessen.

Az emberek különféleké, egyik pazarabb, másik takarékosabb. Már most az ily takarékosság révén több helyről is összejött pénz megforgatva különböző utat jár be, — ha meg van a bizalom — s mindenki megkeresi a magaét. Szóval semmit sem ér ma a produktív munka, ha nincs pénz, melynek segítségével egyrészt ez a munka jobb eredményeket képes felmutatni, másrészt ennek a segítségével tud a piacon helyet foglalni.

A multban ez a folyamat normális volt. Ezen mikor már átkezdett menni a köztudatba, hogy bolond aki fizet, kezdük meg a

gurulást a lejtőn. Jöttek a sorozatos bukások, egyik ember magával huzta a másikat, úgy, hogy ez a nyakig eladósodás négy évi vajadás után kirobbantotta a konverziót.

Nem tudom, hogy tudná bárki is elvárni attól, akinek még ma is akad pénze, nagyobb összegben, hogy merje azt forgalomba bocsájtani ezek után, mikor esetleg az egész életen át dolgozott, hogy öreg napjain szükségét ne szenvedjen, s ma munkája eredményét szertefoszlatni látja. Miben láthatna oly biztosítékot, hogy nehezen szerzett pénzét és annak tisztességes polgári hasznát nyugodt helyen tudja, s szükség esetén vissza is kapja. Mert ehhez minden körülmények közt joga van és sajátjával úgy rendelkezhet, ahogy akar.

Nem képzelhető tehát oly megoldás, hogy az államhatalom kötelezze a tőkepénzest pénze forgalombahozatalára. Azt legfeljebb megteheti az állam, hogy sűrű időközökben kicseréli a bankjegyeket, de ez sem teljes megoldás, valamint az sem, hogy a pénzből bizonyos százalékot levon, mert ily esetben a szegény is épp úgy szenved mint a gazdag. Az egyedüli helyes megoldás az, ha az állam megkönnyíti a tőke helyzetét, s a biztonságot növeli. Ezt látta át a kormány mikor az új váltótörvényjavaslatba a legszigorubb intézkedéseket vette fel.

De mindez csak fél munka az állam részéről; ha igazán segíteni akar a helyzetten mindent el kell követnie, hogy akár külföldi, akár belföldi forrásból annyi pénzt bocsáson közforgalomba, hogy a rendes vérkeringés a gazdasági élet szervezetében meginduljon. De vigyázni kell arra is, hogy ez a tőke többé kizsákmányoló tőke ne legyen, hogy ne egyesek, hanem a köz javát szolgálja s hogy a tőke ne hozza többé olyan helyzetbe az adóst, hogy újabb tíz év múlva másik konverzióra legyen szükség.

Az új banktörvényjavaslat összeállításánál nagy mértékben gondoltak arra, hogy a tőkét minden szempontból ellenőrizték s különösen a takaréktőke megvédése állott a kormány szeme előtt mikor oly rendszabályokat hozott, hogy a jövőben csak komoly elemeket enged bankot alapítani.

Hisszük, hogy a kormányzat átlátva a pénz rendkívüli fontosságát, mindent el fog követni, hogy a hiányzó tőke újból megkezdhesse annyira fontos munkáját s egy két év múlva örömmel fogjuk tapasztalni, hogy van már pénz. Adja isten, hogy... L. R.

Ipartestületi jegyzői választás

Ismeretes, hogy az Ipartestületi jegyzői állásra több pályázat érkezett be s a vezetőség a pályázatok felbontása után a döntést későbbi időre halasztotta. Tegnap megtörtént a választás és teljesen meglepő eredményt hozott: 1 szavazattöbbséggel Bakos Imre oradeai lakos, keleti akademiát végzett tanár győzött Németh Lajos h. jegyző ellen. A szavazatok számaránya a következő: Bakos Imre 7, Németh Lajos 6, Bakos László 5, Bereczky Sándor 1. A választásra még visszatérünk.

Munkában a városi szivattyú

Megírta az „Az Ujság”, hogy a város az ucca öntözéséhez szükséges viz szivattyúzása céljából, egy motoros pompát szerzett be.

A motoros pompát ma felszerelték a városháza udvarára s így gyorsabban fóg az uccák öntözése menni.

Impozáns keretek között ünnepelték meg Salontán az Egyesülés ünnepét

Országszerte nagy fényes ünnepelték meg az Egyesülés ünnepét. Így Salontán is fényes ünnepségben volt része a város lakosságának.

Tegnap délelőtt a gör, kel. román templomban tartották meg a hivatalos istentiszteletet, melyen résztvettek a katonai és polgári hatóságok. Ezenkívül a többi templomokban is istentiszteletet tartottak.

A Redutban nagyszerűen sikerült ünnepélyt rendeztek az iskolák növendékei.

A városházán pedig a hivatalos tisztelgések voltak. Délután és este cigányzene játszott a főtéren és a fáklyásmenet szépségeit élvezte a nagyszámu közönség.

A város külső képe is ünnepi díszítéssel volt, mert fellobogózták a házakat s este pedig kivilágítás volt. Az Egyesülés ünnepe szép sikerrel folyt le városunkban.

Sport eredmények

Magyar angol válogatott mérkőzés. 2:1.
Juventus-Mures 0:0.
Ripensia—Románia 0:1.
Unirea Tricolor-NAC 2:1.
Universitatea-Kinizsi 6:1.
Kispest-Atilla 0:0.
Vasas—NSC 3:1

Ismét fővárosi nivóju kettős műsor az Urániában!

Varázshegedű A legszebb magyar film.
Édes-bus magyar nóták.
Megható! — Ezenkívül:

Még hat óra az élet...

Izgalmas film! Főszereplők: John Boles, Werner Baxter,
Mimi Jordan. - Genf! - Népszövetség! - Háboru!

Meg kell néznie ezt a két remekművet

Péntek fél 10. Szombat fél 10. Vasárnap fél 8 és fél 10 **Uránia**

Meghalt Lakatos Albert

Tegnapelőtt még köztünk járt s a májusi száraz melegben friss sört ivott hűsítőül, ma pedig örök pihenőre tért, a halottak csendes birodalmába.

Lakatos Alberttel Salontának újra egy köztisztviselőben álló egyénisége tűnt el, aki ugyanis, mint családját imádó szerető férj és családapa, jó testvér s rokon, valamint a tár-

sadalomnak és gazdasági életnek számottevő tagja volt.

A salontai társasélet meg fogja érezni az elköltözött hiányát.

Temetése a város közönségének szép részvételével ma délelőtt 10 órakor ment végbe a ref. egyház szertartása szerint.

Nyugodj békével!

Megérkezett a diákokról szóló miniszteri rendelet Salontára

Safta Cornel gimnáziumi igazgató közölte velünk, hogy a minisztérium ama rendelete, mely a diákokra vonatkozik megérkezett ide is.

A rendelet értelmében a diákok sem moziban, sem színházban, még szülőikkel sem jelenhetnek meg. Akik vétenek e pont ellen, ki lesznek zárva az iskolából. Kivétel, ha az iskola igazgatóságának engedélyével rendeznek előadást.

Tilos a diákoknak egyenruha és szám nélkül járni az uccán. Amelyik diák ezt a rendelkezést nem tartja be, ugyancsak ki lesz zárva az iskolából.

Este nyolc óra után tilos az uccán járni, ezenkívül napközben is csak elfogadható ok

mellett szabad az uccán járniok a diákoknak.

Tilos a sporttelepre járni, meccseken vagy ünnepélyen résztvenni, tilos valamely társaságba tagként beiratkozni.

A tanárok ellenőrzik a diákokat mindenféle szempontból, otthonaikban is, de felkéri az igazgató a szülőket is, hogy az ellenőrző munkában legyenek segítségére.

és szigorúan ellenőrizték, hogy gyermekeik kívül beszélnek, mit olvasnak.

A rendelet életbe is lépett és annak minden pontja szigorúan kötelező a diákra nézve.

A kisiparosok adóügyeire vonatkozó tudnivalók

Közli: SZABÓ BÉNI képviselő.

A kisiparosok ipari jövedelmi-adóját (Impozitul pe venituri Intreprinderilor Industriale) az egyenes adókról (Contribuțiilor Directe) szóló 1933. évi törvény (lásd Mon. Of. 89, és 92—933 számát) határozta meg. E törvény 30. szakasza kimondja, hogy az úgynevezett patenta fixa szerint adóztandók meg a kisiparosok. Kisiparosoknak minősíti a törvény mindazokat, akik az 1932. december 31-iki fényüzési és forgalmi adó törvény 12-ik szakasza alapján a fényüzési és forgalmi adó fizetése alól fel vannak

mentve. E szakasz az 1934. április havi törvény-módosítás rendjén, a kisiparosság javára, némi módosításon ment át és forgalmiadómentességet élvez az a kisiparos, aki vonatkozó ipartörvények alapján, valamely ipari szervnek, (Bresle) ipartestület, munkakamara kisipari osztálya stb. tagja, nem használ nagyobb gépet 5 HP-nél és nem alkalmaz 7 munkásnál (mester, vagy segéd. Tanonc vagy napszámos nem számít) többet.

Ezeket a kisiparosokat az egyenes adókról szóló törvény 30. szaka-

sza a következő 10 osztályba sorozza be:

I. 5000 lej évi jövedelemig 300 lej, II. 5001—10.000 ig 700 lej, III. 10.001—15.000 ig 1200 lej, IV. 15.001—20.000 ig 1800 lej, V. 20.001—25.000 lejig 2300 lej, VI. 25001—40.000, 3500 lej, VII. 40.001—50.000-ig 4600 lej, VIII. 50.001—75.000-ig 6800 lej, IX. 75.001—100.000-ig 9000 lej, X. 100.001—150.000 lej jövedelemig 14.000

A kisiparosok jövedelmig adóját a patenta fixa alapján, 1932-ben rótták ki 3 évi időre. A kiróváshoz alapul vették az 1929, 1930, 1931 évek jövedelmének középarányát. Ezen el-

**Temesvári sör
mindig frissen
kapható.**

járás rendkívül sérelmes volt, mert a korábbi 3 év aránytalanul jobb jövedelme után állapították meg az adót későbbi olyan 3 évre, melyekben a kisiparosság gazdasági helyzete teljesen összeomlott s jövedelmei a minimumra csökkentek. A kisiparosság szervei állandóan kérték a hibás kiróvás módosítását, míg az akkori kormány az eredeti 8 osztályt, lefelé menőleg 2 új osztállyal 10-re szaporította, miáltal lehetőség nyílt a beosztások realisabb kereszülvitelére. Azonban a már megtörtént beosztásokon alig változtattak s így a sérelem ma is fennál s ellene minden próbálkozás meddő marad.

Az egyenes adókról szóló törvény a jelenlegi kormány, 1934. március havában módosította és különböző le szállításokat eszközölt. A kisiparosokra vonatkozó fenti szakasz azonban változatlan marad és az okvetlen szükséges le szállítások itt, az új osztályozások rendjén, kell megtörténnének, mire, a képviselőház adóügyi bizottságában is utalás történt.

A fentemlített 3 éves kivétel ez év végén jár le. A jövő év januárjában esedékes az új osztályozás. Ekkor kell résen legyen minden kisiparos, hogy az új beosztás megfelelően mindenki tényleges helyzetének.

**Ha jó sört akar inni, csak
temesvári sört kérjen.**

Pallót kértek több ucca lakosai

Kovács Béla polgármesternél répes küldöttség jelent meg. Több uccalakói adták elő ama panaszukat, hogy az uccákban nincs palló. Miután tanácsi határozat van arról, nézve, hogy lerakják a pallókat, közelebb már meg is kezdik a munkát. Mert a városnak egyelőre megfelelő mennyiségű cementpallója van készen s azokat fogja elhelyezni.

**Temesvári sör
üdít, táplál,
erősít.**

KIADÓ május 15 re a Nagy Gyula palotában 2—3 szobás lakás és üzlethelyiségek Ért. u. o.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk: felejthetetlen jó férj, legjobb apa, illetve nagypapa, após, testvér, rokon és jóbarát:

Karancsi Sándor

elhalálózását. Élt 63 évet. Megnyugodott hosszú és fájdalommal teljes betegségéből 1934. május 9-én d. u. 2 órakor.

Földi maradványai 1934. május 11-én, pénteken d. u. 6 órakor a gyász-háznál megtartandó ima, a ref. templomban elhangzó emlékbeszéd után — az aradi-uti temetőben tételnek örökké csendes nyugalomra.

Salonta, 1934. május 11.

Pihenése legyen békés!

A gyászoló család.

Fájdalmas szívvel jelentjük, hogy a legjobb férj, apa testvér és rokon

LAKATOS ALBERT

f. hó 9-én este 9 órakor elhunyt.

Émlékét kegyelettel őrizzük!

A gyászoló család.

(Minden külön értesítés helyett.)

Már csak három napig lehet a Vásár 50 százalékos kedvezményével Budapestre utazni

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Már csak három napig tart a vásár. Három nap, szombat, vasárnap és hétfő áll rendelkezésére azoknak, akik még eddig nem keresték fel a vásárt és akik ebből a célból fel akarnak utazni Budapestre.

Május 14-ének, hétfőnek 12 órájáig kell Budapestre érkeznie annak, aki a vásárnak a vissza-utazás tekintetében pünkösdi keddjéig érvényes 50%-os utazási kedvezményét igénybe akarja venni.

A vásár iránt eddig mutatkozó nagy nemzetközi érdeklődést a legjobban néhány számmal tudjuk jellemezni. A vásár első kilenc napján 160.000 külföldi és több, mint 30.000 vidéki érkezett Budapestre. A vásáron megfordult látogatók összes száma pedig Aldozócsütörtök esti órájáig bezárólag közel 400.000-re tehető.

Ki kell emelni, mert külön dicséretet érdemel, a főváros idegenforgalmi szervezeteinek munkáját.

A Nemzetközi Vásár által eddig elért idegenforgalom példátlanul nagy mérete ellenére egy panasz sem volt, mindenki gyorsan hozzájuthatott az igényeinek megfelelő elszállásoláshoz.

A közönséget meglepi emellett Budapest ol-

csósága. Lényegileg ez is a szervezés kérdése, mert a helyesen organizált tömegmozdulásoknál nem történhet torlódás és így nem is keletkezhetik oly ok, mely indokoltá tenné a rendes olcsó árak felemelését.

Maga a vásár egyébként változatlanul a közönség érdeklődésének középpontjában áll. A vásárt felkereső rengeteg előkelőség köréből megemlítjük, hogy a magyar kormány tagjai ismételtelen keresték fel azt, hogy eddig a vásárra 12 külföldi vásárvonat érkezett, megfordult a vásáron a rampuri maharadzsa, ott járt Kalkutta, Dresda és Milano főpolgármestere, felkeresték a vásárt Hendrick herceg, a holland királynő férje, ott jártak a Magyarországon élő királyi hercegek és hercegnők és mindazok az előkelőségek, közeleti és gazdasági vezérférfiak, akik az ország legnagyobb megmozdulása és propagandaeseménye iránt állandó érdeklődést tanúsítanak.

Három napig tart még a vásár, de már ma is megállapíthatjuk azt, hogy a 29 éve fennálló magyar vásár 10-ik nemzetközi vására — amint azt a vásárt meglátogató parlamenti tagok is megállapították — az eddigi vásárok sorában a legnagyobb sikert jelenti.

— **Felhívás.** Felkérem a Dalegylet férfikarának tagjait, hogy ma pénteken d. u. pont 5 órakor rendes helyen okvetlen megjelenni sziveskedjenek. A női tagok megjelenését fél 6 órára kérem. S z a b ó. főtűtkár.

Vérfagyasztó kegyetlenséggel gyilkoltak meg egy fiatal asszonyt

Párizs A Lorent közelében lévő Cerbonec kastélyban lakott a fiatal 23 éves Henriot képviselő és három héttel ezelőtt vette feleségül egyik rokonát, aki mindössze tizenkilenc éves volt.

A férj tegnap vadászatot volt, Mikor hazaérkezett, borzalmas felfedezést tett.

A hálószobában, vértócsában találta fiatal feleségét.

A férj felvette a földről több sebből vérző feleségét és az ágyba fektette. Az asszony ekkor még élt. Remült szemekkel tekintett az urára, de beszélni már nem tudott. A telefonhoz rohant azután Henriot, de valaki a telefon készülék zsinórját elvágta. A rendőrség hamarosan a helyszínre érkezett és megindította a vizsgálatot. Röviddel később megírt a rendőrorvos is, a ki megállapította, hogy a gyilkosságot rettenetes dulakodás előzte meg és csak azután sütötte el a gyilkos azt a karabélyt, amelyet a házban talált. Nem lehetetlen, hogy a Stavisky ügygel kapcsolatos véres rdterzióról van szó.

Mit csinál egy diplomata, ha még hat órát élhet

Erre a kétségkívül fontos kérdésre ad választ egy film, melyről az egész világsajtó ír.

Még hat óra az élet... a címe annak a hatalmas filmremeknek, melyet az URÁNIA műsorra tűzött.

A világ minden nagyobb városában megtapsolták a rendkívül érdekes és izgalmas filmet, melynek főszereplője a Melékucca férjhiőse, a szép John Boles és Werner Baxter az ideális férfi, mindketten a salontai közönségnek kedvencei.

Női főszereplő, Mimi Jordan, akik minden mozilátogató, mint legszebb nőt ismer.

Wiihelm Diterle rendezte ezt a filmet, tehát ugyan az aki a Szökevenyt életre keltette. Genfben a Népszövetségi palotában játszik a film. Hogyan támaszt fel egy halott diplomata az orvos és mit csinál a diplomata, akinek még hat órája van hátra az életből.

Izgalmas mese, izgalmas szebbnél szebb jelenetek háborús élmények, csodálatos szereplők. Ez a film Oradean két hétig futot hangos sírrel. Nézze meg tehát mindenki!

Öt salontait mart meg a veszetkutya

Salontán mint rendszerint minden esztendőben, ismét veszett eb garázdálkodott.

Farkas Jenő 48 éves Duca (Toldi) uccai, Szigeti István 10 éves tanuló, Schwétz Lajosné, Poper Dávidné és Poper Jenőt maria meg a veszett eb, akiket a Cluj Pasteur intézetbe szállítottak.

A hatóság azonnali, erélyes intézkedését kérjük az uccán koborgó, nagyszámu ebek azonnali kiirtására.

Férfi trikóingek 65 lej darabja.
Gummitalpucipők olcsó árban.
Szandálok minden számban. Női sportzoknik már 13 lejtől.

Rubinné,
'Minerva' áruházában

— **Itt az alkalom!** Olcsó utazás, olcsó bevásárlás és olcsó szórakozás a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Május 4—14.

Vasuti menetrend

Érvényes 1934 május 15-től.

Salontáról Oradeára indul :

reggel	4.45
"	6.30
d. e.	9.28
d. u.	2.15
"	4.42
este	10.48

Salontáról Aradra indul

reggel	4.03
"	8.53
d. u.	1.32
este	9.30

Salontáról Hollódra indul

reggel	8.00
d. u.	5.40
este	10.45

Salontáról Kötgyánba indul

reggel	6.38
d. u.	2.30

Oradeáról Salontára érkezik

reggel	3.56
"	7.20
"	8.46
d. u.	1.23
"	5.26
este	9.21

Aradról Salontára érkezik

reggel	4.30
d. e.	9.20
d. u.	4.34
este	10.40

Hollódrol Salontára érkezik

reggel	6.10
d. u.	2.02
este	9.25

Kötgyánból Salontára érkezik

reggel	7.55
d. u.	4.37

Oradeáról Salontára indul

reggel	3.00
"	6.05
"	7.50
d. e.	12.25
d. u.	4.10
este	8.25

Divatujdonságok

ó ri á s i

választékban

már

15 lejtől

Freibergernél!

ELADÓ a Str. Patriarhul Miron Cristea
Vécséi ucca) 70 sz. alatti ház. Ért. ugyanott.

INDIAI SZENTEK ÉS KIGYÓBÜVÖLŐK

KIK A FAKIROK ÉS A DERVISEK ?

IRTA: R. KRISHNA

Az európai embernek kissé nehéz megmagyarázni, hogy mi a fakir és mi a dervis. Ezek a nevek különös hatást tesznek az európaikra, aki tudja, hogy India varázslatos és titokzatos föld. Meg fogom próbálni, — én, aki hindu vagyok — hogy megmagyarázzam. Fakir perzsa szó és koldust jelent. A dervis szintén perzsa szó és szentet jelent. Mind a kettő mohamedán eredetű.

Mint ismeretes, Indiának két fővallása van: a hindu és a mohamedán. A lakosságának körülbelül hatvannyolc százaléka követi a hindu vallást és harmincegy százaléka a mohamedánt. Mind a két vallásban vannak szentek. A hindu szenteket szanduknak vagy mahatmáknak nevezik, a mohamedán szenteket pedig derviseknek. A fakirok tulajdonképpen koldusok. Hajlékról hajlékra vándorolnak, szent dalokat énekelnek, alamizsnát gyűjtenek. Valláshoz és istentisztelethez nagyon kevés közülük van. Az európaiak elámulnak, ha látják a mangofa csodáját és ha látnak más, hasonló bűvészetet, amelyet jadugárnak, azaz varázslatnak neveznek nálunk. A varázslók gyakran medvékkel, majmokkal vonulnak fel, s ezekkel együtt produkálják magukat a nyílt uccán. Ezeket mandari-knak nevezik.

A varázslat különben mindig nagy szerepet játszott Indiában. Az indiai mágia egészen különleges. Bengália a hazája (ez az a tartomány, amely híres szép, vakmerő tigriséről is). Önök azt fogják kérdezni tőlem, hát mi a varázslat és hogy csinálják? Vannak szanszkrit nyelven írott szent verseink és ezeket használják a varázslók a jövő befolyásolására. Ném könnyű dolog az, hogy valaki varázsló legyen, minthogy alighoz különleges erő szükséges. Ha valaki meg akarja szerezni, akkor bizonyos verseket, bizonyos időben több éven keresztül el kell mondania és jól begyakorolnia. Egy idő múlva érezni véli, hogy elérte a földöntúli erőt. Mielőtt azonban ezt elérné, nem szabad szabályos napi gyakorlatait megszakítani. Ha megteszi nagyon rosszul jár. Éppen nem jó játszani azokkal a bűverőkkel, melyeket valaki nem ismer. A gyakorlatnak ilyen megszakítása — így hiszik — az illető egész életét tönkreteszi. De ha befejezte gyakorlatait és elsajátította a mágikus erőt, akkor megvan a képessége például arra, hogy kigyóharapásokat és más sebeket gyógyítson. Különféle tehetségük van. Némelyeknek szuggeráló erejük van és tudják más emberek akaratát befolyásolni és tetszésük szerint kormányozni, tudnak embereket eltüntetni, láthatatlanná tenni és ismét láthatóvá. Az indiai bűvész az ember zsebéből a maga zsebébe tudja varázsolni a pénzt, egy tyuktojást bele tud varázsolni egy gyűrűbe és olyan kártyamutatványokat produkál, amelyeknek nincs párjuk. Mindez mágikus erőn alapszik.

Európában is jól ismerik az indiai kigyóbüvölőket. Az ilyen elmegy az erdőbe és ott olyan szívhezszóló, olyan megindító nótákat fuvalázik, amelyek a kigyókra is hatással vannak. A kigyók hozzájönnek, fölemelik és fel-le, ide-oda ringatják fejüket. Ő megfogja a nyakukat és kihuzza mérges fogait.

Azokat, akik Európában fakiroknak neveznek, akik például szőges ágyon fekszenek vagy magukat elevenen eltemettetik, nálunk Indiában szadduknak, vagy saunt oknak mondják. Ezek a hindu vallás szentjei, akik önkéntesen vállalt gyötrelmek és nélkülözések útján akarnak üdvözölni. Sokféle fajtájuk és fokozatuk van. Némelyek azt tekintik életcéljuknak, hogy megjavítsák az emberiséget és tanítják a hozzájuk sereglőket. Mások a magányt keresik, nem akarnak érintkezni az emberekkel. Ezeknek a szelleme már nincs is a földön, hanem magasabb szférákban lebeg. Csak a fák vad gyümölcsét eszik, csak forrás-

vízét isznak. Az anyagi lét nem érdekli őket. Többnyire erdők mélyén barlangokban tanyáznak. Főképpen ezen életmódjuk miatt van misztikus hírük világszerte. Külsőjükre persze nem adnak semmit, hajukat nem nyírják és egész ruházatuk egy derékkötő sovány testükön.

A szadduk másik fajtája, amely az emberek erkölcsi megjavítását tűzte ki életfeladatául, azt prédikálja, hogy valamennyien testvérek vagyunk.

A mohamedán vallás szentjeit derviseknek nevezik. Hogy ki ez, mi ez, azt egy híres dervis következő története példázza leginkább: Cangax sah Allahabadban született, egyetemet végzett és ügyvédi gyakorlatot folytatott. Közben alkalmi volt az emberek gonoszságát alaposan megismerni. Meggyűlölte tehát az emberiséget és az embereket és még a feleségét és gyermekét is elhagyva, pusztai vidékre költözött, hogy minél kevésbé kelljen emberekkel találkozni. Isteni gondolatokba merült, nem törődött többé magával. Vad gyümölcsből táplálkozott és napról napra közelebb érezte magát az Istenhez. Vándorlása közben elért egyszer Gwalior városába. A falon kívül épített egy kis kunyhót magának, de csodatételeinek hamar híre ment s a nép nagyon szerette. Gyakran adott parancsot az elhaladó kocsioknak, hogy megálljanak, mert sajnálta a befogott állatokat s ezek addig pihentek ott, amíg ő megengedte a kocsisoknak, hogy tovább hajtsanak. Így tartóztatta fel egyszer a gwaliori maharadza kocsiját is. A maharadza kiszállt a kocsiból, köszöntötte a dervist és követte őt, mint a többi, szegény ember. A dervis ásót fogott és az egész nép, köztük a maharadza is segített neki az ásásban. Kis idő múlva megparancsolta a maharadzának, hogy távozzék és a hatalmas ur szó nélkül engedelmeskedett. Ilyen nagy tekintélye van a mohamedánok közt a szegény dervisnek. Sokan jöttek Canga sah-hoz különféle kívánságokkal és ha ő úgy akarta, azok be is teljesedtek. Gwaliorban halt meg, sírja fölött szép mauzoleumot építettek. Ma szent gyanánt tisztelik és halála napja nagy ünnep. Sírját elborítják virágokkal.

Az ilyen vallásos révéletnek, ami Indiában olyan gyakori, Európában nagyon kevés mását találjuk. Ebből a történetből látni lehet, hogy jut egy mindennapi ember olyan befolyáshoz, míg végre dervis gyanánt tisztelik. Nyomatékosan hangsúlyoznom kell, hogy nem minden dervis esik ilyen vallási révületbe. Van sok olyan dervis is, aki már jó számitással magát egyenesen Mohamed utódjának nyilvánítja és zöld turbánt hord, hogy megkülönböztesse magát a többiektől.

Rádióműsor

Péntek, május 11.

B u c u r e ș t i

- 13 Lemezek
- 18 Zenekar
- 20.30 Opera közvetítés az Operaházból

B u b a p e s t

- 6 Játékóra
- 6.50 Vidámságok
- 8 Előadás
- 8.30 „Don Carlos” opera 4 felvonásban
- 12.30 Cigányzene

Szombat, május 12.

B u c u r e ș t i

- 18 Jazz-zene
- 20.20 Enek
- 21 Rádiózenekar
- 22.29 Táncklemezek

B u d a p e s t

- 7.45 Torna utána gramofon
- 10.45 Hírek, utána előadások, közben gramofon
- 1.05 Cigányzene
- 6.30 Hegedű, zongorakisérettel
- 8.40 Előadás
- 9.15 „Majális”
- 11.35 Cigányzene
- 12.15 Hanglemezek

— Az ipar és kereskedelem új eredményei tárlnak elénk a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Május 4—14.